

STORTINGET

Representantforslag 216 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Pål Morten Borgli, Kristoffer Sivertsen, Rune Midtun,
May Helen Hetland Ervik, Sylvi Listhaug og Erlend Wiborg

Dokument 8:216 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Pål Morten Borgli, Kristoffer Sivertsen, Rune Midtun, May Helen Hetland Ervik, Sylvi Listhaug og Erlend Wiborg om omgjøring av parkeringsvedtak for IKEAs varehus på Forus

Til Stortinget

Bakgrunn

I Stavanger er det planlagt et nytt IKEA-varehus på Forus. Som for andre varehus av denne typen må man legge til grunn at kundene i stor grad er avhengige av bil for å frakte større varer hjem. Når folk skal kjøpe kjøkken, sofa eller garderobe, fungerer det ikke å komme syklende, da er bilen helt nødvendig.

Likevel har Statsforvalteren i Vestland satt foten ned for Stavanger kommunes vedtak om dispensasjon fra parkeringsnormen, blant annet med henvisning til parkeringsnormer som innebærer en kraftig begrensning i antall bilparkeringsplasser, samtidig som det stilles urealistisk høye krav til sykkelparkering.

Dette er et tydelig eksempel på hvordan statlig detaljstyring overstyrer sunn fornuft og gjør hverdagen vanskeligere for folk. Når regelverket praktiseres uten tilstrekkelig hensyn til hvordan folk faktisk lever, kan resultatet bli løsninger som ikke treffer hverdagen til vanlige folk. Forslagsstillerne mener derfor at en må stole mer på folk og mindre på statlige detaljstyringer. Når politikerne gjør det vanskeligere å handle og frakte varer, blir det dyrere og mer tungvint for folk, og valgfriheten blir mindre.

Statsforvalteren i Vestland har overprøvd Stavanger kommunes vedtak av 15. mai 2025 om å gi dispensasjon fra parkeringsnormen i Interkommunal kommunedelplan for Forus (IKDP Forus). Dispensasjonen gjaldt etablering av nytt IKEA-varehus på Forus (gnr. 16 bnr. 258).

Kommunen hadde innvilget dispensasjon, for å kunne tillate inntil 590 parkeringsplasser for bil, mot planens krav om maksimalt 183 plasser, samt et lavere antall sykkelparkeringsplasser enn planbestemmelsen legger opp til. Det sier seg selv det ikke fungerer med flere sykkelparkeringer enn bilparkeringer på et IKEA-varehus.

Også Rogaland fylkeskommune har i fylkesutvalg 26. august 2025 i sak 122/2025 støttet Stavanger kommune sitt vedtak i saken. Dermed er det en meget solid forankring både på lokalt og regionalt nivå, men Statsforvalteren i Vestland omgjorde vedtaket og ga ikke dispensasjon.

Statsforvalterens vedtak bygger i stor grad på at en dispensasjon vil «vesentlig tilsidesette hensynene bak parkeringsbestemmelsene» og komme i konflikt med nullvekstmålet i byvekstavtalen for Nord-Jæren og statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet.

For det første utfordres det lokale selvstyret. Statsforvalteren har etter plan- og bygningsloven adgang til å overprøve kommunale vedtak, men skal samtidig legge «stor vekt på hensynet til det lokale selvstyret». I denne saken har et overveldende flertall fattet et kommunalt vedtak. I tillegg har vedtak i Rogaland fylkeskommune blitt satt til side, til tross for at kommunen/fylkeskommunen har foretatt en konkret vurdering av lokale forhold, næringsbehov og områdets funksjon. Det er problematisk når lokale politikere som kjenner området best, blir overkjørt av staten.

For det andre reises det spørsmål om dispensasjonsbestemmelsen praktiseres for strengt. Etter plan- og bygningsloven § 19-2 skal det foretas en konkret interesseavveining. I denne saken fremstår vurderingen i stor grad å være styrt av overordnede mål, uten tilstrekkelig vekt på

- varehusets regionale funksjon
- lokalisering tett på E39
- faktisk transportmønster
- tidligere planforutsetninger, herunder en reguleringsplan som åpnet for vesentlig høyere parkeringsdekning

For det tredje reiser saken spørsmål om hvordan byvekstavtaler og nullvekstmålet praktiseres. Byvekstavtalen for Nord-Jæren skal bidra til at veksten i persontransport tas med kollektiv, sykkel og gange. Samtidig er det en forutsetning at virkemidlene er realistiske og treffsikre. For arealkrevende handelsvirksomhet med regionalt nedslagsfelt vil biltransport i praksis være en betydelig del av kundestrømmen. Samtidig blir nullvekstmålets ambisjon om redusert utslipp stadig mindre relevant, ettersom bilparken elektrifiseres og utslipp knyttet til biler og transport kontinuerlig senkes.

Som en del av byvekstavtalene er det krav om en restriktiv parkeringspolitikk. I praksis betyr dette at man innfører parkeringsnormer, noe som legger begrensninger på hvor mange parkeringsplasser man kan bygge, basert på areal i for eksempel en butikk. Asplan Viak publiserte nylig en helt fersk rapport, som viser at antall avviste biler har økt kraftig etter innførselen av ny parkeringsnorm i Oslo. Når flere biler blir avvist på grunn av manglende parkeringsplasser, fører det både til tapte

inntekter for næringslivet og til større vanskeligheter for folk. Samtidig kan dette medføre at folk reiser andre plasser, som igjen bidrar til å øke trafikkmengden, og dermed motvirker hele intensjonen til nullvekstmålet.

For IKEA Forus mener statsforvalteren at dette skal være den nye hverdagen for varehuset, og dessuten for vanlige folk i Stavanger. En parkeringsdekning på 183 plasser, sammenlignet med dagens nivå på om lag 700 plasser, er helt urealistisk og står ikke i stil med hverken IKEAs varer eller kundens forventninger.

For det fjerde utfordres forutsigbarheten i rammevilkårene. Tomten ble kjøpt fra offentlige aktører for over 20 år siden, og reguleringsplanen åpnet for en langt høyere parkeringsdekning. Når rammebetingelsene endres så vesentlig, svekker det tilliten til langsiktige investeringer i Norge. Bedrifter må kunne stole på at spillereglene ikke endres underveis. Et slikt uforutsigbart regelverk skaper utrygghet for investeringer og arbeidsplasser.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen omgjøre Statsforvalteren i Vestlands avgjørelse av 16. mars 2026 om overprøving av Stavanger kommunes vedtak av 15. mai 2025 om å gi dispensasjon fra parkeringsnormen for Forus, og med dette sikre at dispensasjon gitt av Stavanger kommune blir gyldig innen 1. juni 2026.

25. mars 2026

Pål Morten Borgli

Kristoffer Sivertsen

Rune Midtun

May Helen Hetland Ervik

Sylvi Listhaug

Erlend Wiborg